שבועות - מעלת התהלים ודוד המלך

drashotforyou.blogspot.com/2015/05/blog-post_81.html

מעלת התהלים ודוד המלך

ליקוטי מוהר"ן (ח"ב - תורה עג): "מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה, יְהִיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים): "מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה, יְהִיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה כִּי יֵשׁ נוּן שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה ומ"ט שְׁעָרִים יָכוֹל כָּל אָדָם לִכְנס בָּהֶם וּלְהַשִּׂיגָם אַך שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַך בְּעַצְמוֹ, כִּבְיָכוֹל כִּי גַּם אָצְלוֹ יִתְבָּרַך מָצִינוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "שׁוּבוּ אֵלַי **וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם**"[1]... וְהִנֵּה הַכֹּל חֻפֵּצִים לְיִרְאָה אֶת שְׁמָך וְאַף עַל פִּי כֵן לָאו כָּל אָדָם זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁאֵין לוֹ הִתְעוֹרְרוּת כְּלָל לִתְשׁוּבָה[2] וַאֲפִילוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הִתְעוֹרְרוּת לִתְשׁוּבָה אֵינוֹ זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשַּׁיָּךְ לוֹ וַאֲפִילוּ אִם מַגִּיעַ לְשָׁם, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה סָגוּר וּמֻחְמַת כָּל זֶה אֵין הָאָדָם זוֹכֶה לִתְשׁוּבָה וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים, אֲפִילוּ מִי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם הִתְעוֹרְרוּת לִתְשׁוּבָה הוּא מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְגַם זוֹכֶה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לְהַגִּיעַ אֶל הַשַּׁעַר וְאוֹת הַשַּׁיָּךְ לוֹ וְלִפְתֹּחַ הַשַּׁעַר נִמְצָא שֶׁזּוֹכֶה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְזֶה בְּחִינַת: נֵאֶם הַגֶּבֶר הוּקַם עָל וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה: 'שֶׁהַקִּים עַלָּה שֶׁל תְּשׁוּבָה'... וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה: 'לא הָיָה דָּוִד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה, אֶלָּא כְּדֵי לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה לְיָחִיד' וְכוּ' נִמְצָא שֶׁעִקַּר הוֹרָאַת הַתְּשׁוּבָה עַל יְדֵי דָּוִד הַמֶּלֶך וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶך הוּא סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁאָמְרוּ בְּהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל מְאד וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא יָכוֹל לִמְצא אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹך סֵפֶר תְּהִלִּים[3] וְלִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה עַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים כַּנַּ"ל וְעִקַּר הִזְדַּכְּכוּת שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יָהּ שֶׁהֵם מ"ט אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינוֹת מ"ט שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה הָיָה בְּמִצְרַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵצַר הַגָּרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עִלָּאָה וְעַל כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם וְזָכוּ לָצֵאת מִשָּׁם סָפְרוּ מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מ"ט שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַנַּ"ל וּבְיוֹם הַחֲמִשִּׁים, אָז "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי"... וְעַל כֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאד לַעֲסֹק תָּמִיד בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים כִּי תְּהִלִּים הוּא הִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל מְאד מְאד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַך אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בּוֹ".

למה דווקא דוד המלך זכה להקים עולה של תשובה?!?

סוטה (ה'): "לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הניח הקדוש ברוך הוא כל הרים וגבעות, והשרה שכינתו על הר סיני[4]".

ירושלמי (שבת א ג'): "מה שעשתה חכמה עטרה לראשה עשתה ענווה עקב סוליתה [דכתיב (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה', וכתיב (משלי כ"ב) עקב ענוה יראת ה']".

סוטה (ה): "כמה גדולים נמוכי הרוח. שבזמן שבית המקדש קיים,
אדם מקריב עולה - שכר עולה בידו.
מנחה, שכר מנחה בידו,
אבל מי שדעתו שפלה עליו, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקורבנות כולם[5],

שנאמר (תהילים נ"א): "זבחי אלוהים רוח נשברה".

הרי זה שבח של נמוכי הרוח, שהם ענווים בלבם ומחשבתם.

אמר **רבינו יוסף גיקטילי"א** עליו השלום, כי האיש אשר ידבנו לבו, לתקן מידותיו ולישר דרכיו ומעשיו, ולרדוף אחר הענוה בתכלית השלמות, להיות עלוב ולא יעלוב, שומע חרפתו ולא ישיב, מיד תשרה עליו השכינה, ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלקים תלמדנו. ראשית חכמה (שער הענוה פ"ג אות יא).

המחילה בזכות הענווה:

ראש השנה (כ"ב): "למי נושא עוון? למי שעובר על פשע.

מדרש רבה (במדבר ד,כ): "אין לך אדם בישראל שביזה עצמו על המצות יותר מדוד.
הה"ד, דהוה אמר לפני אלהים [מובא גם בירושלמי (סנהדרין פ"ב סוף הלכה י)]:
(תהלים קלא) ה' לא גבה לבי, בשעה שמשחני שמואל למלך.
ולא רמו עיני, בשעה שהרגתי את גלית.
ולא הלכתי בגדולות, בשעה שהחזירוני למלכותי.
ובנפלאות ממני, בשעה שהעלתי את הארון.
אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו, כשם שהתינוק הזה אינו מתבייש להתגלות לפני אמו כך שויתי נפשי לפניך שלא נתביישתי להתבזות לפניך לכבודך.
כגמול עלי נפשי כהן ינוקא דנפק ממעי דאימיה, ואין בו רוח גסה לינוק משדי אמו, כן הות נפשי עלי, שאיני מתבייש ללמוד תורה אפילו מקטני ישראל.
אמר רבי אדא ב"ר חנינא:
אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה שוית עצמך לגמול, חייך, כשם שאין לתינוק הזה עונות, כך אין לך עונות, שנאמר: (שמואל ב יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות".

<u>טוב זה דוד המלך! איך זה קשור אלי?!?</u>

ליקוטי מוהר"ן (ח"ב,קא): "...צָרִיךְ לִרְאוֹת, שֶׁיִּמְצָא אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ כָּל מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים וּבְתוֹךְ כָּל הַתְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וּסְלִיחוֹת וְכַיּוֹצֵא וּבְקַל בְּפִשְׁיטוּת בְּלִי חָכְמוֹת יְכוֹלִין לִמְצא אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ כָּל הַתְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וּבִפְרָט בִּתְהִלִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בִּשְׁבִיל כְּלַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁבִיל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּפְרָט וְכָל אָדָם כָּל מִלְחֲמוֹת הַיֵּצֶר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו וְכָל מַה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ הַכֹּל מְבאָר וּמְפרָשׁ בִּתְהִלִּים כִּי עִקָּרוֹ נֶאֱמַר עַל מִלְחֲמוֹת הַיֵּצֶר הָרָע וְחֵילוֹתָיו שֶׁהֵם עִקַּר הָאוֹיְבִים וְהַשּׂוֹנְאִים שֶׁל הָאָדָם שֶׁרוֹצִים לְמָנְעוֹ מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים וּלְהוֹרִידוֹ לִשְׁאוֹל תַּחְתִּיוֹת, חַס וְשָׁלוֹם אִם לא

יִשְׁמר עַצְמוֹ מֵהֶם וְרַק עַל עִנְיַן מִלְחָמָה זאת נִתְיַסֵּד כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים כִּי עִקָּר כְּלָל וְשֹׁרֶשׁ וְיסוֹד שֶׁל כָּל הָעֲצוֹת לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק אֲמִירַת תְּהִלִּים וּשְׁאָרֵי תְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וְהִתְבּוֹדְדוּת לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו, שֶׁיְּקָרְבֵהוּ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַק עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְנַצֵּחַ הַמִּלְחָמָה אִם יִהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ מְאד תָּמִיד לְהַעְתִּיר וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד יִהְיֶה אֵיך שֶׁיִּהְיֶה אָז בְּוַדַּאי יְנַצֵּח הַמִּלְחָמָה אַשְׁרֵי לוֹ..."

השל"ה הקדוש: אין לנו דבר גדול יותר מספר תהלים שכלול מן הכל. רבים שבחם לה' יתברך, ורבים מזמורים הם על התעוררות התשובה, ורבים מזמורים הם של בקשות מחילה וסליחה, והכל מיד ה' השכיל דוד המלך ע"ה ברוח הקודש. והאומר תהלים הוא כמתפלל והוא גם כן כעוסק בתורה. כי כבר ביקש דוד המלך ע"ה שיהיו הקוראים בתהלים מקבלין שכר כעוסקים בעמקי התורה בנגעים ואהלות. ובדף רנ"ז: אשרי האיש אשר אומר תהלים בשירה ובזמרה, בשמחה ובכוונת הלב והבנה, ולא במרוצה ובלתי כוונה. אם ירצו לקבל שכר, צריכין לומר בנחת רוח לפני ה' יתברך. ו"מי שנפשו חשקה לידבק בו יתברך ובשבחיו, אז ידבק עצמו בספר תהלים".

במדרש פרשת ויצא אמרו חז"ל: רבי נחמיה אמר: ...כל עשרים שנה שעמד יעקב בביתו של לבן לא שכב, ומה היה אומר? רבי יהושע בן לוי אמר: ט"ו "שיר המעלות" שבספר תהלים... רבי שמואל בר נחמן אמר: כל ספר תהלים היה אומר.

<u>שכל אחד יכתוב לעצמו תהלים!!!</u>

ליקוטי מוהר"ן (א,קנו): "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי וכו' - כִּי מַה שֶׁמְּדַבְּרִים בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ הוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְדָוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁהָיָה מַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה מְאד יֵשׁ סֵפֶר תְּהִלִּים וְכֵן כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ הוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לְךָ אָמַר לִבִּי", כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְךָ בִּשְׁבִילְךָ וּבִשְׁלִיחוּתְךָ' "אָמַר לִי לִבִּי" שֶׁכָּל הַדְּבָרִים שֶׁהַלֵּב אוֹמֵר הֵם דִּבְרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַמָּשׁ וְהוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ תָּמִיד, לְבַקֵּשׁ בְּכָל פַּעַם בְּתַחֲנוּנִים וְדִבְרֵי רְצוּיִים חֲדָשִׁים".

סיפור: בעיר אחת, הרחוקה ממיזבוז ארבעה מילין, ישב עשיר מופלג, שהיה תלמיד חכם גדול, בעל צדקה מפורסם ומוקיר רבנן. לימים, עלה על דעתו לכתוב ספר תורה לשמו, שתהיה כולה בקדושה וטהרה, שכל מלאכתה תהיה על טהרת הקודש, ולא יוכל איש אחר לכתוב ספר תורה כמותו. מה עשה אותו העשיר? הלך וקנה עגלים, ששתו עוד חלב אמם, והכניסם לדיר מיוחד. השקם והאכילם, והשהם בביתו עד אשר היו פטומים, ואז שחט אותם וחלק את בשרם לעניים, ואת העורות מסר בידי מומחים, יראי שמים, לעבדם ולעשותם קלף לשם ספר תורה. כאשר היה הקלף מוכן ומסודר בביתו, הביא סופר ממוחה, חד בדרא, למדן וירא שמים, והבטיחו לתת לו מזונות על שולחנו, כל ימי שבתו בביתו, מלבד פרנסת בני ביתו. ישב הסופר בבית הגביר ימים ושנים, ולא עסק בעבודה אחרת מלבד כתיבת הספר, והשקיע את כל מעיניו בעבודת קודש זו; עטר את האותיות, וכוון כוונות על כל תג ותג, שעטו עט סופר מהיר, היה פולט. ככלות הסופר את מלאכת, והספר היה כלול בהדרו, עשה העשיר משתה גדול, וחגג ברוב פאר והדר את חג סיום ספר התורה הזה. ומפני שרצה לתת כבוד לתורה, הזמין את כל בני העיר לחג סיום; "ברוב עם הדרת מלך" , אמר החכם מכל אדם.

לפנות ערב התאספו ובאו אל ביתו כל בני העיר, וביניהם היה גם שואב מים אחד, איש תם וישר, שעסק במלאכתו באמונה, והיה רגיל להרבות באמירת תהילים. בעל הבית כבד את נכבדי העיר, למלאות בדיו את האותיות החלולות שהשאיר הסופר, ואחר כך דרש דרשה נפלאה לכבוד התורה ולומדיה.

אחר הדברים האלו, התחילו לחלק חלות לכל הנאספים, שישב מסביב לשולחנות, וגם לשואב המים, שישב בקצה השולחן נתנו חלת לחם. כראות שואב המים את הלחם אשר לפניו, לא יכול לעצור ברוחו, והלך ונטל ידיו בחשאי, טרם יטלו ידיהם שאר הקרואים, כי הרעב הציק לו מאוד, באשר לא אכל כל היום; גם חשב שאיש לא ישים לב למעשהו זה, מפני שהוא יושב מן הצד. אך לא כאשר חשב כן היה; כאשר נטל את ידיו, עבר בעל הבית על ידו, וראה את אשר הוא עושה, וחרה אפו מאוד, ויצעק בקול גדול ויאמר: "הדיוט! מדוע אתה קופץ בראש? וכי מפני שאתה מרבה ל ו מ ר ת ה ל י ם אדם חשוב הנך? יש בין המסובים אנשי שם, תלמידי חכמים ועשירים, ואתה הולך ונוטל את ידיך לפניהם; לא לחינם אמרו חכמנו זכרונם לברכה: "הדיוט קופץ בראש".

כשמוע העני את דברי העשיר, שנאמרו בכעס גדול, הניח את החלה על השולחן ויצא מן הבית. כל הקרואים נטלו ידיהם והסבו לסעודה, ואיש לא שם לב לעלבון, שהעליב בעל הבית את שואב המים, וגם לא ראו בצאתו מן הבית. כולם ישבו ונהנו מסעודת מצוה, וספרו איש לרעהו שיחות חולין ודברי תורה, וגם בעל הבית הסיח דעתו משואב המים וישכחהו.

ככלות הסעודה יצאו כל הקרואים והלכו לביתם, ובעל הבית ישב ללמוד את שיעורו הקבוע, שהיה נוהג ללמוד מדי ערב בערב. כשהתחיל לעיין הגמרא אשר לפניו, ולירד לתוך עומקה של הסוגיא, שמע פתאום קול קורא אליו מבחוץ. מיד פסק מלמודו, ויצא החוצה לראות מיהו האיש, הקורא את שמו בחצות לילה. ויהי בצאתו, ויבט הנה והנה לראות מיהו הוא הקורא, והנה באה רוח סערה ואחזה בו, ונשאה אותו על כנפיה כמה וכמה פרסאות, והעמידתו במדבר. בהיותו על כנפי הרוח, נתבלבלה עליו דעתו, ולא ידע מה איתו, אך ברדתו וראה את המדבר הגדול אשר לפניו, נפל עליו פחד גדול. וישכב על מקומו מבלי נוע, כי היה כולו שבור ורצוץ; מכף רגל ועד ראש אין בו מתום, כי נחבט על הקרקע בשעה שנפל משמים ארצה.

כששבה אליו רוחו, ונפשו שקטה קצת, נשא את עיניו וראה אור מאיר מרחוק; ויאמר ללכת אל מקום האור, אך לא יכול למוש ממקומו. אולם כאשר הפחד הלך וגדל בלבו, התחזק והתחיל להתנועע לאט לאט, עד אשר הגיע אל בית אחד נישא ורם, שהאור פרץ דרך חלונותיו. וישב בחוץ על יד הקיר, ולא בא אל הבית פנימה, כי אמר בליבו, אין זה כי אם בית שדים או מקום משכן גזלנים. ויתר בעיניו אחרי מקום סתר, להסתר שם מעיני הרואים, והנה שמע קול קורא בבית לאמר : "פנו מקום לדוד מלך ישראל!". כעבור רגעים מספר שמע קול רעש, ותיכף ומיד קראו: "פנו מקום לר' ישראל בעל שם טוב!". ויפן כה וכה לראות את פני הבעל שם טוב, אך טרם יראה פני איש, קראו בפנים הבית: "ברוך הבא ר' ישראל בעל שם טוב!" ויט אזנו וישמע קול איש בדברו את הדברים האלה לאמר: "מפני מה יושב אדם מישראל בחוץ? ועל שום מה הביאוהו הנה?". ענה דוד המלך ואמר: "אני הזמנתי את האיש ההוא לדין, ור' ישראל בעל שם טוב יהיה המליץ שלו". קבל עליו הבעל שם טוב ללמד סנגוריה על אדם זה.

ישבו לדין, ודוד מלך ישראל קם וטען: "כל ימי בקשתי מאת בורא כל עולמים, שאמרי פי יהיו חשובים לפניו כדברי אלהים חיים, עד אשר זכיתי לקבל הבטחה מפיו, שכל מי שעוסק בפרקי תהלים, הרי זה כאלו הוא עוסק בנגעים ואהלות". ועתה היה בעיר פלונית שואב מים אחד, יהודי פשוט ותמים, שעסק כל ימיו באמירת תהלים, ובא אדם זה והעליבו עלבון גס ברבים, על אשר הוא מרבה לומר תהלים. האיש הזה המרה את פי אל, ואני דורש מכם משפט ולא חסה למען ישמעו העם ויראו".

קם זקן בית הדין ואמר: "לפי הדין ענשו מיתה בידי שמים, אך עלינו לשמוע גם את דברי הסנגור". עמד הבעל שם טוב וטען: "מצד הדין הצדק עם ראש בית הדין, אך אם יעשו כדבריו, יצא שכר הדין בהפסדו, כי איש לא ידע כמה גדולה הוא מעלת אומרי התהלים, וכמה גדול ענשם של כל אלה המקילים ראש באנשים האומרים תהלים יום יום. על כן דעתי היא, שנודיע לאיש הזה את פסק הדין, והברירה בידו לשוב לביתו ולמות על מטתו מיתה בידי שמים, ואיש לא ידע סיבת מתתו, או שיחזור לביתו ויכין סעודה גדולה, ויזמין את כל בני עירו, כאשר עשה ביום סיום כתיבת ספר התורה, ויפייס את שואב המים לעיני כל העם, ויספר באזניהם את כל אשר קרה לו הלילה, למען ישמעו העם ויראו". הסכים בית הדין לדברי הסנגור; ומיד יצא

שליח בית הדין והציע לפני העשיר את פסק הדין, ואמר לו שעליו להודיע תיכף במה הוא בוחר. בחר העשיר בברירה השניה של הפסק, לפייס את שואב המים לעיני כל העדה, ולספר את כל המעשה ברבים. כשקבל עליו את הדין, ורצה לקום ולשאול על הדרך המוליכה אל ביתו, לא יכול למוש ממקומו. הביא לו שליח בית הדין מגן עדן כד מלא מים, רחץ את בשרו במים ההם ושב לאיתנו, ואחר כך בא עמוד הענן והחזירו לביתו.

משהאיר השחר קרא הגביר את בני ביתו, וצוה להם להכין סעודה גדולה בשביל כל בני העיר, ואחר כך הזמין את כל העדה אל הסעודה, ובניהם את שואב המים. בשעת הסעודה קם ופייס את שואב המים לעיני כל העדה, וספר באזניהם את אשר קרה לו אמש בחצות הלילה, בעת שבתו ללמוד את שיעורו הקבוע, אחרי ככלות משתה הסיום. וישמעו הנאספים את דברי העשיר, ויפול עליהם פחד אלהים, ויאמר איש אל רעהו: "אכן גדולה היא זכותם של האנשים העוסקים בזמירות דוד מלך ישראל ואנחנו לא ידענו".

למחרת נסע הגביר למזבוז, וכאשר דרכה כף רגלו על סף בית הבעל שם טוב, וראה את פניו, נפל לארץ והתעלף. וכשהעירו אותו, והתחיל לספר באזני הרב את אשר קרה לו, ואת אשר ראה באותו הלילה, הפסיקו ואמר אליו: "שתוק! הלא ראיתיך בחוץ בבואי אל בית הדין של מעלה". ומאותו היום ואילך, נסע העשיר אל הבעל שם טוב, ולא זזה ידו מתוך ידו, וכל מעשיו היו נחתכין על פיו.

---

[1] כתוב ב**מדרש** (חולין דף ס') על שעיר ראש חודש שמובא כ"חטאת לה' ". ומה כביכול חטאתו של ה'? אומר הקב"ה במדרש "הביאו עלי כפרה, שמיעטתי את הלבנה", כביכול הקב"ה בכבודו ובעצמו מבקש סליחה, כפרה, מבקש, מודה באשמה 'שאני מיעטתי את הלבנה ואני צריך שיכפרו עלי'.
אם אדם זוכה לתשובה הזאת, והוא מצליח להגיע למקום זה, הקב"ה בכבודו ובעצמו עונה ואומר לו 'אני אשם, אני עשיתי את הכל, אני זה שגרמתי לך את זה. דע לך שאמנם על מ"ט חלקים מן החטא אתה אחראי, אבל **ישנו חלק אחד מתוך החמישים שעליו אני אחראי, אני הוא זה ששמתי לך שם בפנים את החיסרון הזה, את הקושי הזה ואת הניסיון הזה'.** הקב"ה מודה שהוא, שברא ויצר הכול, גם לו יש חלק ושותפות במה שקרה. לא רק אני לבדי נמצא בסיפור הזה, כפי שבדרך כלל נדמה לו לאדם ברגעים של ירידה ,כישלון וחטא. אמנם נכון, על מ"ט שערים אני אחראי אבל יש חלק אחד עליון שמבחינתו אפשר לומר שהקב"ה הוא שהכניס אותי לתוך הבוץ הזה והוא חלק מהסיפור. להגיע לשער הזה בו הקב"ה אוסף אותך אליו ומנחם אותך ואומר 'לא בכול אתה אשם, גם אני חלק מן המחדל ומן הטעות', להגיע לשער הזה , משמעו להגיע לתשובה בעצמה.

[2] בתוך כל אחד מאתנו מצוי קולו של פרעה השואל "מי ה' אשר אשמע בקולו". פרעה העריץ, הגאוותן טוען 'אין אף אחד, גדול ככל שיהא, אפילו ברא את כול העולם כולו, לא יוכל להגיד לי (!!) מה לעשות (!!). **אף אחד לא יכול לשלול את החופש שלי!**".
ולפעמים אדם צריך לרדת למצרים, למ"ט שערי טומאה, כדי לחשוף כנגדם את מ"ט הסוגים הללו של החרטה, באופנים שונים, מ"ט תובנות מתוך התנסויותיו השונות. וזה מה שכתוב **"ואלה שמות בני הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו" סופי תיבות תהילי"ם ותשוב"ה,** שכל תכלית ירידתם למצריים הייתה לגלות את התשובה. כי כשאדם יורד למ"ט שערי הטומאה של מצרי"ם, הוא יורד בעצם למקומות הנמוכים של בחינת היצרי"ם שלו, ובמקומות אלה כל מה שנשאר לו לאדם הוא השם שלו ולא עוד, ושמו זה התיקון הפרטי שלו!!!
מאורות הראי"ה (שבועות עמ' ס): "והנה שבועות בעינן "לכם" נמי מפני שניתנה [בה] תורה (פסחים סח:), שעיקר תחיית המתים שיבנה הגוף ויהיה בטבעו כהנשמה, א"כ שניהם כאחד טובים ולמה יחלק, או להאי או להאי, כי בכל הימים יהיה ענין הגוף כמו הכשר, והענין כאילו כפאו שד, אבל בעצרת יהיה התגלות תכליתו העיקרי. והנה בעוה"ז כבד לזכות לאור כזה שתהיה הנאת הגוף מצד הבחינה של הכנה לתחיית

המתים, מ"מ לית אנן צריכין למבד סברין מברייין ית' (לא מאבדים את אמונתנו בקב"ה - מדרש רבה ויצא סח ,ב), וחייב אדם לומר מתי יגיעו וכו' (תנא דבי אליהו פרק כה). וז"ש שנעשה שכן לעפר, שאע"פ שלא זכה כ"כ שיהיה מפרנס הגוף העפר בתורת בעה"ב לקובעו עיקר, מ"מ כיון שעכ"פ לא נגרר אחר הגוף בפשוטו ולא נעשה כבעה"ב פשוט, רק כשכן המשלם בע"כ שכירות ביתו, ג"כ יקיץ. וי"ל שהבעה"ב מצד קדושה הם במעלת יעקב אבינו ע"ה שלא מת כלל (תענית ה:)".

שיח שרפי קודש (ח"א אות כז): "הרב הקדוש הנ"ל [רבי בונם] אמר בשם אביו המגיד מוואידיסלאוו ז"ל, על הגמרא... אבל מי שדעתו שפילה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן. ופירש כך, דהנה יש כמה בני אדם, כשהוא לומד דף גמרא, אחר כן הולך בדעתו ומתגאה לומר, 'למדתי הרבה', וכרסו מלאה מהתורה. וזה פירוש 'בידו', שהוא אוחז בידו. אבל מי שדעתו שפלה, אע"פ שלומד הרבה, הוא סובר בדעתו שלא למד כלום. על זה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות, שהתורה מעידה עליו שלמד, אבל הוא סובר שלא למד כלום.